

Lausunto

23.06.2021

Asia: VN/8292/2021

Arviomuistio ajokorttilain muutoksille - nuorten liikenneturvallisuus

Lausunnonantajan lausunto

Mitä muistiossa käsitellyistä vaihtoehtoista pidätte kannatettavimpana ja toteuttamiskelpoisimpana? Ja mitä vähiten kannatettavana? Olkaa hyvä ja perustelkaa näkemystänne.

-

Puuttuiko ehdotuksista joku olennaiseksi katsomanne?

-

Pitäisikö mahdollinen rajoitus mielestänne kohdistaa alle 18-vuotiaisiin kuljettajiin, kaikkiin nuoriin kuljettajiin vaiko kaikkiin uusiin kuljettajiin? Olkaa hyvä ja perustelkaa näkemystänne soveltamisalasta.

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL 31

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö VN/8292/2021 26.5.2021

Lausunto arviomuistiosta ajokorttilain muutoksille - nuorten liikenneturvallisuus

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa arviomuistiosta ajokorttilain muutoksille - nuorten liikenneturvallisuus. Liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt maaliskuussa 2021 lainsäädäntöhankkeen ajokorttilain muuttamiseksi. Hankkeen taustalla on tarve parantaa erityisesti nuorten kuljettajien liikenneturvallisuutta. Liikenne- ja viestintäministeriön virkamiesvalmistelun pohjalta on laadittu nyt lausuttavana oleva arviomuistio ajokorttilain mahdollisista muutoksista. Arviomuistion tarkoituksena on esitellä ja arvioida erilaisia nuorten liikenneturvallisuutta parantavia

vaihtoehtoja ja pyytää sidosryhmien näkemyksiä. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on tutustunut arviomuistioon ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

SKAL:n kannalta on tärkeää uusien osaavien ja turvallisten kuljettajien saaminen alalle. Tulevaisuudessakin tarvitaan riittävästi auton ajokortin omaavia henkilöitä, jotta tätä kautta saadaan potentiaalisia uusia ammattikuljettajia. Ensimmäinen auton ajo-oikeus toimii perustana raskaan kaluston ajokortin hankkimiselle ja täysin automaattisten autojen aika on kuitenkin vasta kauempana tulevaisuudessa.

Arviomuistiossa on todettu, että B-luokan ajo-oikeuden kriteerejä Liikenne- ja viestintäviraston poikkeuslupien myöntämiselle 17-vuotiaille kevennettiin 2018 tehdyllä muutoksella. Lain mukaan poikkeuslupapäätökseen voidaan liittää ehto kuljetuksista, joihin poikkeuslupa oikeuttaa ennen säädetyn vähimmäisikävaatimuksen täyttymistä. Tällaisia ehtoja ei ole toistaiseksi asetettu, koska on arvioitu, että ehtojen noudattamisen valvominen olisi käytännössä hankalaa ja rajoituksen vaikuttavuus liikenneturvallisuuteen saattaisi jäädä vähäiseksi.

B-kortin vähimmäisikävaatimuksesta voidaan poiketa myös ammatilliseen kuljettajakoulutukseen osallistumisen perusteella (ajokorttilain 5 §:n 6 momentti). Koulutukseen tulee tällöin sisältyä kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuden suorittaminen. Ennen vähimmäisiän saavuttamista ajo-oikeus oikeuttaa vain opiskeluun liittyviin ajoihin. B- tai BE-luokan ajo-oikeuden saanut 17-vuotias opiskelija saa siten ajaa oppilaitoksen, työharjoittelupaikan ja kodin välillä sekä opintoihinsa kuuluvat ajot työpaikoilla tai op-pilaitoksessa.

SKAL ihmettelee, miksi kuljettajan ammattiin opiskelevien kohdalla ajo-oikeutta on rajattu, mutta minkä muun tahansa opiskelun ja harrastuksen kohdalla rajauksia ei ole. Ehtojen noudattamisen valvominen on yhtä vaikeaa tai helppoa perusteesta riippumatta. SKAL esittääkin, että rajauksia joiltain osin pohditaan myös muiden 17-vuotiaiden ikäpoikkeuslupien kohdalla ja edellyttää, että kuljettajan ammattiin opiskelevia kohdellaan tasapuolisesti muiden kanssa ja asetetaan yhdenmukaiset rajoitteet. SKAL myös katsoo, että perusteluissa oleva valvonnan vaikeus koskee hyvin monia liikennettä koskevia säädöksiä ja rajoituksia, joten niitä voi kyllä käyttää myös nuorten kuljettajien kohdalla.

Arviomuistiossa toimenpiteiden joukossa oli myös mm. kuljettajaopetuksen kehittäminen ja ajokieltokoulutuksen laajentaminen alempiin ajokorttiluokkiin. SKAL kannattaa molempia toimenpiteitä, koska kuljettajan tehtäviin tulevilla on hyvä olla mahdollisimman hyvä liikenteen osaaminen ja asennoituminen mahdollisimman varhain. Näin ollen ajokieltokoulutuksen kohdistaminen myös alempiin ajokorttiluokkiin on suositeltavaa. Kuljettajakoulutuksen kehittäminen on kannatettavaa liikenneturvallisuuden näkökulmasta, mutta sillä on vaikutuksia myös mahdollisuuksiin hankkia ammatti liikennealalta. Kehittämismahdollisuuksia pohdittaessa on syytä tutkia myös sellaisia vaihtoehtoja, joilla voi olla vaikutuksia ajokortin hankkimisen hintaan. Siltä osin on syytä tarkastella myös kustannusvaikutuksia koko yhteiskunnan näkökulmasta.

Tässä yhteydessä SKAL esittää, että raskaan kaluston eli ryhmän 2 ajokorttikoulutusta ryhdyttäisiin myös uudistamaan. Kun ryhmän 1 ajokorttikoulutuksen muutosta valmisteltiin, todettiin, että ryhmän 2 koulutuksia muutetaan sen jälkeen, kun ammattipätevyyden hankkimiseksi on saatu myös koemalli. Nyt kun koemallista on säädetty laissa, tulee aloittaa ryhmän 2 ajokorttikoulutuksen muutoksen suunnittelu. Ryhmän 2 ajokorttien korotuskoulutukseen liittyen SKAL esittää, että jatkossa ammattipätevyyden perusteella mahdollistettuja pienempiä opetusmääriä voitaisiin hyödyntää ilman vuoden karenssiaikaa.

Lisäksi SKAL katsoo, että edellä mainittua ammattipätevyyden koemallia koskevia säädöksiä on tarkasteltava uudelleen. Mallia koskeva lakimuutos on ollut voimassa jo vuoden 2020 alusta, ja asetuskin jonkin aikaa, mutta toteutuksia ja kokeen järjestäjiä ei ole vielä ilmaantunut. SKAL pitää tärkeänä, että koemalli saadaan nopeasti hyödynnettäväksi myös käytännön tasolla, ja tätä tulee säädösten kautta edesauttaa.

Edellä esitettyyn liittyen SKAL esittää myös hyväksymisasiakirjan myöntämismahdollisuuden palauttamista takaisin kaikille ammattipätevyyskouluttajille. Kun ammattipätevyyskoulutukset alkoivat, kaikilla koulutuskeskuksilla, joilla oli pitkäkestoisia koulutuksia, oli mahdollista myöntää hyväksymisasiakirja. Sittemmin mahdollisuus on rajautunut vain opetus- ja kulttuuriministeriön luvan perusteella toimiville koulutuskeskuksille.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Petri Murto

johtaja, toimitusjohtajan varamies

Ari Herrala

edunvalvontajohtaja

Herrala Ari
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry